

GAZETA POPORULUI

Foaie politică-culturală

Apare în fiecare Duminecă

Abonamentul:

Pe un an 20 Cor.
Pe o jumătate de an 10 Cor.
Pe 3 luni 6 Cor.
Abonamentele să se trimită la adresa
„GAZETA POPORULUI“, Sibiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI“
Nagyszeben, Rosenanger 14
(Strada Peștilor)

Inserate și anunțuri se primesc la administrația gazetei.

Un șir cu litere mărunte întâia-oraă 60 fil.
a doua- și a treia-oraă 50 fil.

Daravera școlilor.

De o bună bucată de vreme gazetele ungurești încep a da tot mai multă însemnătate școlilor românești din zona culturală dela hotarele Ardealului. Credem a putea aduce azi un oare-care serviciu cititorilor noștri, reproducând la locul acesta, pentru mai bună orientare, un articol publicat de jurnalul „Pesti Hirlap“ în numărul 206 al său intitulat: „Școli românești la hotarul Ardealului“, oare gazetă este în măsură a cunoaște mai bine de cât noi scopurile guvernului și mersul statificării școlilor din zona așa zisă culturală, până în clipa de față. Iată ce scrie articolul amintit:

Lucrarea aceea patriotică, începută de ministrul Apponyi pentru înființarea de școli populare ungurești, se vede că este aproape de cădere. Am spus de multe ori că doftoria cea mai bună ar fi fost statificarea tuturor școlilor, dar atât simțemintele confesionale ale lui Apponyi cât și ale lui Tisza, i-au silit pe amândoi să se tragă dela aceasta

îndărăt. Mijlocul cel mai dintâiu de pază în viitor, ar fi fost închiderea școlilor românești, cari se ocupau cu trădarea de patrie, și ridicarea de școli ungurești în locul lor. Lucrul acesta s'a lovit însă de greutate. Fiind anevoioasă zidirea de clădiri școlare în cursul războiului, Apponyi s'a gândit să cumpere școlile românești pe seama statului. Dar văzând el însă că împotriva acestui fapt s'au înălțat glasul conducătorii bisericilor, a pus la cale cumpărarea cu sila, adică exproprierea edificiilor școlare. Nici planul acesta n'au putut sau n'au cutezat să-l ducă la îndeplinire.

Acum un alt năcaș amenință alcătuirea nobilei încercări. Consilierul ministerial Pogány Frigyes dat spre ajutor dlui comisar guvernial Emil Horváth Petricevics, care a fost încredințat cu alegerea locului pentru noile școli populare și înjghebarea lor, și-a început munca așa, că s'a silit mai întâiu

de toate să găsească pe seama acestor școli clădirile de lipsă. Deoarece în împrejurările de azi nu se putea clădi nimic, el a căutat să deschidă școlile cele noi de stat în clădirile școlilor gr.-or. și gr.-cat. românești din comunele în cari învățământul încetase. Precum am spus, cele două biserici n'au fost dispuse să vândă clădirile statului, dar singuraticile comune erau pe cale să le închirieze pe un timp mai scurt sau mai îndelungat. Consilierul Pogány a și luat în chirie clădirile școlilor și are de gând să deschidă în încăperile lor școlile noi ungurești dealungul hotarului.

Socoteala consilierului a fost făcută însă fără birtaș, deoarece forurile conducătoare ale bisericilor românești, cu șiretlicurile lor cunoscute, n'au aprobat contractele, având de gând, că în cazul când școlile de stat totuși se vor deschide în clădirile închiriate, să ridice pâră și să nimicească prin judecată chiar, valoarea contractului și să ne scoată din ele.

O altă primejdie amenințătoare este faptul, că aceste contracte încheiate în

Învățatul și desvățatul.

De Dr. Ioan Urban Iarnik.

În scrisul plin de îndrumări folositoare al domnului Petrea Dascălul din nrul 24 al Gazetei se vorbește despre puterea cea mare a pildei bune asupra unora cari se găesc de a avea niște apucături rele, ce aduc daună nu numai lor înșiși ci și obștei din care fac parte. Nu tăgăduesc nici eu însemnătatea cea mare a pildei, doar cunosc ce zice latinul „verba docent, exempla trahunt“ va să zică „cuvintele învață pildele atrag“ și țin minte că ici coala și printre celea scrise de mine se vor fi găsinde unele d'al de astea, sunt însă unele apucături și năravuri de care nici pildele cele bune nu lecuiesc. Și nu lecuiesc nici atunci dacă cei cu musca pe căciulă o pătesc rău de tot știind cât să poate de bine că îndreptându-se, desbărându-se de învățul cel rău, ar scăpa de belea.

Nu vreau să vorbesc despre lucru numai în deobște, fiindu-mi frică ca nu cum-va să mă rățesc spuind la verzi și uscate așa în cât i s'ar face lehamite cetitorului, ci am de gând să aleg una din însușirile unei părți mari a celor cu carte, cari își

tipăresc scrisile lor prin reviste și foi. Vreau să vorbesc despre cei cari nu îngrijesc îndeustul de scrisul lor să fie cât se poate de ceteț și lipsit de ori-ce fel de greșeli. Și să nu gândească nime cum-că eu mă țin de acei despre cari pomenește sf. scriptură că ei văd pleava în ochiul deaproapelui, nu bagă însă în samă bârna în ochiul propriu al lor. Pasă-mi-te eu mă socotesc și pe mine făcând parte de tagma aceasta și parcă aș fi și vrednic să mă alegă de membru din comitet dacă ar fi vorba ca și oamenii de felul acesta să se organizeze ca societate.

Am pomenit mai sus de niște urmări rele ce se nasc din astfel de cusururi și s'ar putea pune întrebarea ce fel de urmări rele poate să aibă dacă cutare scriitor nesocotește aceasta parte a scrisului său. Apoi vă spun una: ceea-ce se numește de obicei „greșeli de tipar“, aceea mare parte se datorește unor greșeli ce se găesc în inșiși manuscrisele, scrise cu puțină grijă, în fuga condeiului. Dacă e vorbă de cărți sau de broșuri, unde autorului i se trimite textul cules spre îndreptare, atunci treacă, meargă, mai este vreme de îndreptat cele culese greșit fiindcă s'au scris sau cu totul greșit, sau nu destul de deslușit; dacă însă aceasta

nu este cu puțință, atunci prea târziu se căiește scriitorul că n'a fost cu mai mare băgare de seamă cu privire la acest lucru. Chiar atunci dacă în numărul următor face o înșamnăre a greșelilor, barem a celor mai grosolane, nu prea are spor, căci cine își face de lucru să iee numărul cu pricina să îndrepteze?

Așa am gătit-o și eu destul de des tipăriind neînsemnatele scrisori ale mele. Numai așa s'a putut întâmpla că în loc de „Ioan Hus“, fala neamului ceh, de bună samă din vina mea s'a fost cetit în manuscris și prin urmare într'o revistă din România și tipărit „Ioan Kus“! Și când m'am plâns de această greșală și de multe altele aflătoare tot în același articol, redactora — căci într'adevăr fusese o domnișoară — a luat numai o parte a vinei asupra sa, aruncând cealaltă asupra mea: ci-că scrisul meu ar fi lipsit de îngrijire și de deslușire.

Nu mă socotesc nedreptățit, căci știu bine cât sunt câte-odată încucați chiar niște oameni cari primesc mai des scrisori dela mine și ar putea să fie oare-cum deprinși cu felul meu de a scrie.

Câte odată schimonositurile pricinuite de felul meu sunt de a scrie slove negre

cele mai multe cazuri pe timp scurt, — chiar și atunci când șiretenia cu darea afară din locuință n'ar reuși, — după câțiva ani s'ar sfârși, iar bisericile au îndreptățirea să oprească prelungirea contractelor. Deoarece preoțimea înaltă românească nu va ridica niciodată patriotismul neprefăcut și singur la acel grad, pe urma căruia școlile ce-au *propovăduit necredință față de stat* să înceteze dela sine, și se silește, în cele două cazuri arătate, să oprească în mer-sul lor o mare mulțime din aceste școli ungurești populare, — tocmai din pricina lipsurilor arătate, — un fapt care ar putea însemna poate chiar oprirea acestei acțiuni a guvernului.

Ministrul Apponyi s'a gândit apoi să câștige printr'o lege dreptul de *cumpărare cu sila* (expropriere) a școlilor. Împlinirea dorinței lui ar fi asigurat susținerea neconturbată a noilor școli, dar în fața înfăptuirii acestui plan s'au pus piedeci până acum aproape de neîn-lăturat. Cu trecerea timpului și cu creșterea încrederii în sine, ducerea le îndeplinire a planului s'a făcut tot mai grea. Din pricina aceasta cerem cu cea mai mare tărie ca guvernul să sară în ajutorul comisarului și să înfățișeze în parlament cât mai repede planul de lege pentru exproprierea școlilor românești. Căci dacă nu putem păzi hotarele Ardealului cu un brâu de întărituri, cel puțin școlile populare ungurești și grădinile de copii ungurești trebuie să le alcătuim cu ori-și-ce mijloace.

Protestul preoțimei cehești.

„Pester Lloyd“ din 7 Septembrie scrie următoarele:

„Intr'o scrisoare alcătuită de toți episcopii din Boemia împreună, se muștrău cu vorbe aspre încercările, ajutate de Antanta, de-a îndemna pe cehi „la călcarea de jurământ față de împărat și împărăție“, pentru de-a vâri otravă în credința aceia prover-

bială austriacă față de bătrâna casă domnitoare, cu scopul de-a pregăti apoi destrămarea lăuntrică. În cuvântul lor de îndemn, episcopii numesc aceste încercări „o lucrare diavolească, care este de-o potrivă și o revoluție morală“. La această scrisoare a episcopilor, s'a înfățișat un răspuns asemenea tot în comun din partea întregii preoțimi cehești din cele patru dieceze. În răspunsul acesta, fără de nici un încunjur, se declară războiul pe față atât episcopilor cât și statului austriac. Preoțimea cehească fără de nici un încunjur se declară de una și solidară cu bărbații lor politici, adevărații deputații, cari nu voiesc să ascundă faptul că ei așteaptă împlinirea dorințelor naționale ale poporului lor dela biruința Antantei! Chemând de mărturie „dreptatea singură a lui Dumnezeu“, preoțimea cehească arată că în numele națiunii cehești, este îndreptățit să între în pertractări adevărate sfături, numai acel comitet care e condus de Kramarș, Benes și Masarik, și, pentruca să taie odată pentru totdeauna episcopilor craca de sub picioare, răspunsul preoțimei sfârșește cu

vorbele că „ea va condamna din toate puterile orice altă lucrare separată în afacerea soartei viitoare a țării lor.“ Aceasta, încheie gazeta „Pester Lloyd“, este îndemn la răzcoală pe față în contra autorității episcopilor. La întrebarea, că totul e cu puțință în Austria, nu trebuie să căutăm răspunsul mai departe.

America și ceho-slovacii.

Am scris în numărul trecut al Gazetei Poporului, că dușmanii monarhiei austro-ungare au mers așa de departe cu îndrăzneala lor, încât au recunoscut pe ceho-slovaci de națiune aliată cu ei, întocmai așa ca și când nu ar mai face parte din trupul țării noastre și cu dreptul de-a purta războiul împotriva noastră, pentru ca să-și câștige libertate deplină națională. Mai întâi au fost recunoscuți ca atare de englezi, acum au venit și americanii și i-a luat frați de arme cu danșii. Le-au bătut chiar bani ai lor, pe cari pe furie i-a vârat apoi la ei acasă în Boemia.

Din România.

Un cuvânt al ministrului S. Mehedinți. Insemnătatea învățământului popular. — Basarabia și România. — Răspunsul lui Marghiloman.

Un cuvânt al ministrului S. Mehedinți. Insemnătatea învățământului popular.

În camera română s'a luat în discuție proiectul ministrului cultelor despre îndreptarea învățământului primar. Venind vorba despre nevoile țaranului român și mai cu seamă despre lipsa de școli, dl Mehedinți a continuat astfel:

„Un popor se ridică sau scade, după cum știe să se folosească de însușirile sale firești. Acelea ale neamului nostru au fost plugăria îndărătnică. Aceasta este scăparea noastră. Se o reluăm cu toată puterea, iar cei potrivnici din lăuntru țării să se isbească de dansa ca de ascuțitul unei sabii. (Vii și prelungi aplauze, ovațiuni.)

Două condiții, așa dar: pământ și învățătură. Nu e numai chestie de patriotism, e și o chestiune de luareaminte aceasta. Dacă granițele ni s'au îngustat, să ne lărgim inimile! (Aplauze frenetice.)

Iată darul, pe care partidul conservator îl face țării. Era și firesc, de altfel, ca noi să-i facem acest dar, întrucât noi suntem legați de poporul nostru.

Am îndeplinit o lucrare dureroasă. Să săvârșim acum una creatoare, care să vindece rănilor pricinuite de acea tovarășie de politicieni orientali, la care păcatele stăpâniri străinilor ajunseseră la cel mai înalt grad. (Aplauze.)

Marele Maiorescu spune: „Te ucide

pe hârtie albă, sunt destul de hazlii. Așa de p. murind la Blaj vrednicul bărbat Ioan M. Moldovan pe care l'am cunoscut ca pe un bărbat evanghelic în adevăratul înțeles al cuvântului, am căutat după o vorbă potrivită. Nu știu cum îmi veni în minte felul de a vorbi, o locuțiune macedo-română „omlu a calilei“, va să zică „omul ce merge pe calea cea dreaptă“, m'am folosit deci de cea două cuvinte „omlu calilei“. Neîngrijind destul de bine de cea dintâi literă a cuvântului „calilei“, iată pe culegătorul articolului cu pricină puind acolo „Dallilei“, ca și când răposatul Moldovan ar fi lăcomit după niște mâncări alese. Lucrul mi s'a părut vrednic de un articolăș anume scris, unde am povestit felul în de obște cunoscut al traiului din cale afară de simplu ce-i plăcea atât de mult.

Tocmai în zilele din urmă mi s'a dat prilejul binevenit să mă rostesc încă odată despre aceasta. Mă pomenesc acum o săptămână cu o felicitare în versuri, trimisă mie din Blaj de un bărbat din popor care m'a cunoscut acum 42 de ani când în vara anului 1876, ademenit de faima lui Timotei Cipariu, am alergat la Blaj să mă procopsesc și eu prin ajutorul său. Când

colo, ce să văd? Cipariu bun bucuros ar fi stat de vorbă cu mine, dară chiar atunci boala lui de urechi atâta a sporit în cât cu chiu cu vai am putut să mă fac înțeles de el. Atunci bărbatul cu pricină plângându-mă la el de neajunsul acesta după cum zice în urarea sa de bine:

„Vam îndreptat la Moldovan
canonic metropolitan“

m'a mângăiat cu cuvintele că este un alt bărbat la Blaj care poate să-mi fie de folos și anume Ioan M. Moldovan.

Primind astfel o urare de bine în versuri românești, nu m'am dat planic cu una cu două, ci luând peana în mână pentru cele 35 versuri trimise mie iară i-am trântit altele 117 din cari fie-mi iertat să copieze măcar vre-o câte-va, mai cu seamă cele ce privesc pe bărbatul acesta vrednic și felul simplu de trai al lui.

Iau firul „poeziei“ acolo unde mângăietorul meu își sfârșește cuvântarea prin care voia să-mă îmbărbăteze:

„De sfatul dat ascultai
bun tată în el aflai:
clasa opta a golit
pat să pună a poruncit,

puteri noi să primenesc.
colo să mă odichnesc,
Dimineața mă sculam,
cafea bună căpătam,
prânzul în hotel mâncam
sara cu gazda cinam:
mămăligă îmbucam
pită neagră că mâncam
cu vin acru mă'nchimam
fel de fel de tănuiam.
Trăit-am acolo zău
ca'n sânul lui Dumnezeu...
Acum cel vrednic bărbat
de Cel din sus nouă dat
își trăi și el velatul,
Colo nu-l paște păcatul:
scăpând de chinuri o mie
trăiește în vecinicie,
Blajului fală mare
de păreche nu mai are,
bărbat evanghelic tare,
nimănu spre supărare.“

Atât despre acest lucru. Unele ce pot trece drept dovadă despre cele spuse mai sus le-am scris și tipărit după moartea sa, altele am ținut minte pentru ca să le dau poate în vileag odată când s'ar găsi prilejul. Aici îmi iau voie să adaug numai una.

gândul! Să biruească și în cugetul nostru cugetarea dreaptă, că degeba'dăm țaranului pământ fără învățatură, cum degeba este dacă i dăm învățatura fără pământ! Făcând astfel, vom împlini o lucrare la înălțimea aceleia a lui Cuza și Cogălniceanu, iar partidul conservator va câștiga o încredere, pe care n'a avut-o nici un partid până azi, căci el a fost acela care a alcătuit parlamentul ispășirii și al speranțelor noastre pentru viitor. (Aplauze prelungite).

Basarabia și România.

Cu privilegiul unei întrebări a dlui deputat Văgănescu cu privire la starea din Basarabia, au vorbit în Camera română dnii miniștrii basarabeni Ciugureanu și Inculeț.

Di Ciugureanu a spus că boerimea basarabeană e străină de sentimentul național și că afară de Vasile Stroiescu și alte câteva persoane ceialalți proprietari de dincolo de Prut sunt cu totul rusificați.

Probă este, spune ministrul basarabean, că ei au primit războiul Rusiei cu mare în-suflețire. Moldovenii din jurul „Cuvântului Moldovenesc“ au primit vestea războiului cu strângere de inimă, fiindcă știau că biruința Rusiei țariste e înmormântarea pentru totdeauna a idealului românesc. (Puternice aplauze).

Iată cum, spune d. Ciugureanu, fără să ne fi înțeles, naționaliștii basarabeni și membrii majorității conservatoare erau de aceeași părere: înlăptuirea idealului nostru comun nu se poate face decât prin descompunerea nămilei rusești. (Aclamațiuni).

În chestia pământului d. Ciugureanu spune că conștiința basarabeană rămâne la contractul de legământ cu patria-mună.

Di Inculeț a luat cuvântul pentru a îndulci unele din spusele prea triste ale colegului său.

Di Inculeț și-a tălmăcit cu tărie speranța că Basarabia se va contopi în curând cu totul cu patria-mună. Sunt unele nemulțumiri trecătoare — provocate pe alocuri de jandarmi — dar ele nu pot amenința cu nimic hotărârea Românilor de dincolo de Prut de a rămâne mereu sub drapelul României maice! (Aplauze prelungite).

Răspunsul lui Marghiloman.

Sfârșind cuvântările lor cei doi deputați basarabeni, s'a ridicat prim-ministrul român și-a cerut cuvânt. Combatând unele din spusele basarabenilor el a sfârșit astfel:

Căldura, patima cu care au vorbit miniștrii basarabeni, e de înțeles, ei sunt roadele apropiate ale revoluției, revoluție pe care ați făcut-o cu fapta și nu cu vorba. Ei sunt încă calzi, încărcăți de vârtejurile luptei de clasă. Dar, eu, eu reprezint România unică, eu nu mă pot lăsa robit în lupta de clase, eu trebuie să fac armonia tuturor claselor în vederea propășirii naționale a tuturor. (Mari ovațiuni).

Sunt oarecari metehne, — firește. Nu se organizează o țară peste care a trecut vântul revoluției cu câteva luni de lucrare. Trebuie încordarea tuturor și voința unită a celor de aici cu acelor de dincolo pentru a

face Basarabia a românilor, a României unice, cu toate că sunt atâtea care o răvnesc. (Puternice aplauze. Camera face mari ovațiuni prim-ministrului).

Ministrul Burian despre România.

Viena, Septemvrie 9. Deputatul Langemann a avut o convorbire cu ministrul nostru de externe Burian. La întrebarea că în localitatea unde petrece regele Ferdinand și în cercurile românești mai de însemnătate, se poate însemna din nou o ținută dușmănoasă față de puterile centrale?

Burian a răspuns:

— In ori-ce caz guvernul are motiv, ca anumite întâmplări din ținuturile românești neocupate încă de puterile centrale să le urmărească cu cea mai vie luareaminte, și în caz de lipsă să pășească cu toată puterea împotriva lor.

Marea frământare din Franța.

— Germanii adună mari întăriri. — În clipa hotărâtoare. — Ce se întâmplă în Rusia?

Din cele văzute și auzite de mine însu-mi în cei trei ani 1876, 1879 și 1911 când am petrecut vreme mai scurtă sau mai îndelungată aproape de el și din cele puține ce am aflat din întâmplare din gura unor foști școlari ai lui cu cari am călătorit în toamna anului 1911, cunoscui că s'ar putea înjgheba o drăguță de carte dacă s'ar culege toate ce se povestesc despre acela pe care poporul român din toate părțile îl chema Moldovănuț. Nu doară de aceea că n'a crescut mare, ci dorind să-și spuie astfel toată dragostea ce o hrănea în inimă pentru acest bărbat legendar. Mai este vreme, chiar de nu s'ar scoate la iveală cartea numai decât, numai de s'ar aduna material până trăiesc cei ce țin minte toate faptele și vorbele lui.

Mă întorc acum la cele ce avusesem în gând înscriind în capul scrisului meu cuvintele „învățul“ și „desvățul“. Cei cari se îndeletnicesc cu știricirea că de unde le-au venit Românilor cuvintele de cari să folosesc în graiu viu și în scris, vor fi știind că cuvântul „învăț“ se trage din latinul „vitiūm“ ce vrea să zică o apucătură rea sau un nărav. Cuvântul a „învăța“ nu mai are înțelesul acesta rău, căci omul poate să în-

vețe și cele bune și cele rele. Se naște acum întrebarea dacă grăiește adevărul acesta care se folosește de vorba ăluia: „Tot învățul are și desvăț.“

Aici par'că ar trebui ca din capul locului să punem la o parte, ca o abatere dela regulă, un fel de învăț care s'a născut împreună cu noi și despre care zice Românul cumcă „învățul din fire n'are lecuire“ fiind învățul și cuvântul „năravul“ despre al cărui înțeles peiorativ nu poate fi nici o îndoială. Am cetit și o altă vorbă „năravurile din fire ca negreață la corb“ și chiar aceea că „năravu nrădăcinat nu poate fi vindecat.“ Altă vorbă însă este mai cu nădejde: „învățul îl desbară bățul“ ceea ce se folosește despre copii, cu privire la cari se și zice că „varga e lăsată de Dumnezeu“ și multe altele.

Vorba „Tot învățul are și desvăț“ nu face însă nici o deosebire între învățul din fire, înrădăcinat pe care l'am fi moștenit dela părinți sau dela niște rudeni mai îndepărtate sau care ar fi și prins rădăcini adânci ce s'ar împotrivi unei stăpîri desăvârșite și între acel care nu se ține de nici unul din folurile citate.

Să ne întrebăm acum cum stă lucrul

cu apucătura la felul de scris, îngrijit sau lipsit de grijă: Se poate vorbi și aici de un învăț din fire, înnăscut sau este acesta numai o așa apucătură cu care ne-am deprins din lene sau din ușurătate?

Vor fi unele persoane cari pătinesc de vre-un cusur fie cu privire la mâni, fie privitor la ochi, de care nici un leac nu poate să le tămăduiască, fie chiar și bățul din proverbul citat mai sus, sau varga lăsată de Dumnezeu, partea cea mare însă este vorbă de unele „învățături“ și „năravuri“ de cari am putea să ne lecuim, de am avea hotărârea neștrămutată și voința tare să ne desbărăm de învăț sau de nărav găsindu-i „desvățul“. Tot astfel stă treaba și cu altfel de apucături de p. dacă împetrișăm la fie-care moment vorbirea noastră cu câte-un cuvânt care poate ici-colea bine se potrivește, dară parte mare se va fi potrivind ca nuca în părete ceea-ce ne face de răs la ceia-ce ne ascultă și pricinuește că vorbirea noastră de altfel cu minte și plăcută devine plicticoasă. Francezii au un cuvânt scurt dar caracteristic pentru astfel de apucături greșite numindu-le „tic-uri“.

Întru cât privește scrierea, țin minte că în tinerețe scriam dacă nu caligrafic dar ce-

Germanii adună mari întăriri.

Londra 6 Sept. După scrisul ziarului Times: Germanii au adunat pe frontul de vest însemnate trupe de întărire.

In clipa hotărâtoare...

Toată lumea este în așteptarea rezultatului încleștării nemai pomenite din Franța. Telegramele mai nouă ne vestesc că armatele Antantei s'au apropiat de liniile lui Hindenburg și zilele viitoare vor arăta dacă Foș este în stare să le spargă sau va fi nevoit să-și mai ia răsuflăt. Bătălia curge pe un front aproape 150 de km. dela orașul Ypern din Belgia până lângă Reims. Într'un loc eglezilor le-a reușit să treacă peste linia aceasta, apropiindu-se de orașele Cambrei și Douai, de mare însemnătate pentru continuarea luptelor mai departe. Unele gazete spun că mersul trupelor aliate s'ar mai fi încetinit în cele câteva zile din urmă. În ori-ce caz zilele acestea sunt poate cele mai critice din întreg cursul războiului, purtat cu-atâta înverșunare de 5 ani de zile.

Ce se'ntâmplă în Rusia?

După împușcarea lui Lenin, încercătura din Rusia a crescut din nou. Bolșevicii învinovătesc pe englezi și francezi, că ei ar fi pus la cale îndemnul deucidere. Din cauza aceasta au pătruns în casa ministrului englez din Moscva, și-au pus mâna pe el ca să-l tragă la răspundere. Cu prilejul acesta au fost omorâți mai mulți englezi ce se țineau de curtea ministrului. Tot așa au pățit și francezii. Urmarea au fost că prinderea miniștrilor a înfântat rău pe cele două popoare, și cu un singur glas cer acum repararea greșelii, ori dacă nu vor declara războiu Bolșevicilor. Dealtcum scopul Antantei este să-i silească pe Bolșevicii să facă din nou războiu cu puterile centrale. Până acum le-a și răușit o parte: *Siberia a declarat zilele trecute războiu Germaniei.* Aceasta este cea mai nouă veste din ultimele zile.

Germania cauza războiului?

Berlin 16 Septemvrie. — Profesorul german *Delbrück*, a scris în timpul din urmă un articol în gazeta „*Preussische Jahrbücher*“, care a produs multă mirare. El învinovătește pe pangermani, adecă pe nemții cari vreau să cuprindă lumea întreagă, că aceștia au fost pricina nu numai la izbucnirea războiului, ci și a prelungirii lui. Arată că în adunarea împărăției din anul trecut, cei mai multi erau pentru încheierea unei păci prin bunăînțelegere, dar guvernul s'a pus la faptul acesta împotriva. Articolul atacă fără cruțare pe toți aceia, cari au fost pricinuitoarii războiului înăsprit cu submarinele, și cari au susținut că după câteva lupte purtate în chipul asta, Germania va putea încheia o pace strălucită. Lupta aceasta nu și-a ajuns însă scopul propus.

Profesorul *Delbrück*, ține de neînconjurat ca în interesul încheierii păci, să se pună la cale în Germania o mare *prime-nire*. Lumea cere pe dreptate, ca poporul german, să dea dovadă despre aceea, că duhul pangerman, adecă pofta de mărire, sălbătăcia, dușmănia împotriva culturii și duhul păgănesc nu este duh german.

Antanta amenință cu război Spania.

După Ziarul Timeș antanta e hotărâtă, să procedeze contra Spaniei cu arma dacă nu rupe legăturile cu Germania sau dacă nu s'arată gata să captureze și pună la dispoziție antantei vapoarele germane din porturile spaniole.

Chestiunea gimnazului din Blaj.

În mai mulți numeri ai gazetei noastre am arătat situația grea, în care au ajuns gimnaziile noastre. Guvernul le-a detras adecă ajutorul de stat și a spus, că-i aplicat să-l dea și pe viitor bisericilor, cari susțin gimnaziile, numai atunci, dacă va încheia o nouă înțelegere cu ele. După cum am mai scris până acum numai episcopul din Oradea-Mare a iscălit noul con-

tract cu guvernul în numele gimnaziului din Beiuș. În zilele trecute însă a sosit la Blaj rescriptul ministrului, în care se aduc la cunoștință condițiile, sub cari va da dl. ministru și mai departe gimnaziului din Blaj. Iată aceste condiții 1. Directorul gimnaziului va fi numit numai cu învoirea prealabilă a ministrului. 2. Ministrul are drept să numească cinci dintre profesorii gimnaziului. 3. Următoarele studii se vor propune în limba ungurească: limba maghiară, istoria, geografia, istoria naturală, fizica și gimnastica. Din cântări jumătate vor fi ungurești. 4. Limba română are să fie pe viitor studiu facultativ, adecă nu toți elevii vor fi obligați a arăta calcul din ea. 5). În sfârșit dreptul de-a disciplina pe profesor este rezervat ministrului.

Condițiile sunt aceleaș, pe cari le-a pus ministru și gimnaziului din Beiuș.

Protestul Uniților.

Cetim în „Unirea“ din Blaj următoarele:

Conferința episcopescă gr.-cat. română ținută în 5 Septemvrie 1918, în Oradea-Mare, protestează cu toată hotărârea contra exproprierii edificiilor școlare din toate comunele acelea, de pe teritorul proviciei mitropolitane gr.-cat. române de Alba-Iulia și Făgăraș, unde guvernul țării a hotărât să deschidă școli primare de stat.

Spre știre.

Pe toți cari își schimbă adresa, îi rugăm să ne trimită 1 cor. Lucrarea aceasta ne prieinuește mult lucru și cheltuială. Numeri de probă trimitem tuturor cari doresc să citească.

teț și totdeauna la fel fără schimbare, pe când mai târziu din ce în ce scrisul mi s'a înrăutățit. Cam pricep care a fost și de obicei și la alții este pricina: scriind prea mult și prea des par'că e lucru firesc că în loc să te desăvârșești în felul de a scrie, dai tot înapoi, până ajungi acolo, că chiar cei de aproape ai tăi uneori se pomenesc înaintea unor cimilituri grele de deslegat.

Apoi să nu se crează c'aci niște pilde bune ar putea să ne îndrepteze, de unde! Așa de p. am un teanc de scrisori căpătate dela prietinel meu de demult dl Andrei Bărsanu. Ei bine, dară iau cea dintâi din anul 1878 va să zică de acum 40 de ani și pun lângă ea urarea lui de bine cu privilegiul săvârșirii celor 70 de ani, nu găsesc nici cea mai mică deosebire: tot aceleași litere alcătuite la fel cât de mare să fi fost graba cu care s'a fost scris răvașul. Mie-mi place din cale afară scrisul acesta măiestru, dară de îndreptat nu mă îndreptez.

La dreptul vorbind de câte-ori am să scriu ceva, ce are să se tipărească, mă străduiesc să scriu cu mai mare îngrijire și îndelețe, de obicei însă această pornire bună o păstrez numai la început, mai încolo cad din nou în negrija de obicei.

Umblând astfel fac aceeași greșală de care avui destul de des prilejul să mă plâng. În cei din urmă 30 de ani s'a întâmplat adeseori că niște francezi au venit la Praga cu scopul să țină prelegeri în limba lor strămoșească despre vre-o câteva puncte din istoria literaturii. Totdeauna la început acei domni fiind convinși că au înaintea lor un public care deși pricepe franțuzește, cu greu ar putea să-i urmeze dac'ar vorbi prea iute, își stămpărau avântul dorind să fie pricepuți, în curând însă puțin câte puțin înfântându-se își uitau de rugarea noastră și de propusul lor, cuvintele începură să le curgă gârlă din gură și bieții ascultători mergeau acasă tot atât de pricopsiți cum fuseseră mai nainte, alegându-se cu niște ameteți de atâta potop de vorbe neînțelese.

E vreme să sfârșesc, căci și așa mi e teamă c'am pus la grea încercare răbdarea stimaților cetitori. Până s'o fac însă cu deabinele, îmi iau voie să spun ceva ce am putut s'o spun chiar la început. Pasămi-te în scrierea mea de mulțumire care s'a tipărit într'un număr trecut al Gazetei tot din vina mea s'a furișat o greșală, o schimonosire a unui cuvânt, și ce e mai rău, și

unui nume propriu: în loc de Socaciu, fost profesor la școala de comerț din Brașov, s'a tipărit Lucaciu, un bărbat, pe care-l cunoșteam numai după nume, însă nu în persoană. Pe Socaciu însă îl țin minte bine de tot căci în vara anului 1878 a petrecut câteva săptămâni în locul meu de naștere Potștyn (nem. Pottenstein) din Boemia, cetind cu mine cartea lui Hiuțescu „Proverbele Românilor“ tipărită cu un an mai nainte.

Și tot așa eu voi fi fost vinovat, dară și în articolul meu „Grai poporan“ din nrul 10 al Gazetei că s'au vârat unele greșeli de tipar din cari pun aici următoarele.

În columna 4 rândul 3 *cei din urmă* îndrept. *cel din urmă* (va să zică „felul de vorbire“); — tot acolo r. 31: „bucuria mea nu fu puțină, pe când eu luându-mă după Creangă am scris *proastă*. — Două rânduri mai jos Aș ca interjecțiune, scris de mine nedeslușit, deci tipărit greșit *Și*; — col. 5, r. 7 *ciorna* (= *schifă*) și nu *ciora* după cum s'a tipărit; — în sfârșit col. 7 r. 6 voi fi scris *pomenit* și nu *primit* după cum s'a tipărit, ceea-ce este lipsit de un înțeles îndestulitor.

Răvașul săptămânii.

Sibiu, 15 Septembrie 1918.

Să luminăm poporul.

Scrisul nostru a mișcat din tăcerea lor multe inimi creștinești. Azi dintr'o parte, ieri dintr'altă, ne sosesc rând pe rând daruri pentru ostașii noștri lipsiți de mângâierea cărții, prin spitalele din țară și străinătate. Cu cât interesul sufletelor creștinești pentru bolnavii și răniții noștri va fi mai mare și cu cât darurile ce ne vor sosi la gazetă mai dese, cu atât ne va fi dată și nouă puțința să trimitem mai multe foi pe seama celor lipsiți de mângâiere în ceasurile lor grele de încercare.

*Iată ce ne scrie părintele **Ioan Răceu** din Acmar (Vinț):*

*Suma de **32.50** cor. este rezultatul unui disc purtat în biserică noastră în ziua de Sfta Mărie (28 Aug.) pentru a se trimite „Gazeta Poporului“ fraților răniți aflători prin spitale străine. Acțiunea o vom continua. Al DVoastrre stimător. Ca răspuns la Nr. 34.*

Ioan Răceu, paroh.

Septembrie.

Cu cele dintâiu frunze galbene ce se desprind din vestmântul ramurilor, se deschid larg porțile școlii. Ca albinele spre urdinișul lor, așa aleargă copiii setoși de carte la „domnul“ învățător, să-i înscrie în „protocol“. Astfel numeam noi, cartea aceea groasă, unde însemna dascălul cu litere făcute frumos, numele noastre. Ce sărbătoare pentru suflet și începerea școlii! Câte fire tainice ne leagă și azi de fiece unghiuleț al casei aceea a tuturor, cu icoanele ei, cu pereții ei văruiți frumos, cu geamurile ei pe luciul cărora soarele de toamnă își amesteca aurul său, și cele dintâi musculițe ne vesteau, fiind, începutul primăverii...

Băeți! Iubiți-vă școala, învățătorul și învățați. Învățați tot ce se poate învăța: lucruri bune și folositoare. Dar mai presus de toate legea și limba în care v'ați născut. Aceasta-i tot ce vă poate spune gazeta, care, precum ne scria un cetitor mai tânăr, este nu numai a oamenilor mari, ci și a copiilor.

Cu Dzeu înainte.

Logodnă. Dnul Dum, Dobrotă, comerciant din Poiana (com. Sibiiului), s'a logodit cu simpatice D-șoară Irinuța M. Fauru, fiica marelui comerciant Teofil Fauru din Abrud la 1 Sept. 1918. Din care prilej dăruiesc 20 coroane pentru 2 abonamente la Gazeta Poporului pe timp de jumătate an cu destinația, ca să se trimită în spitale la soldați răniți și bolnavi, lipsiți și dornici de slovă româneasă.

Necrolog. Subscriși cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoșcuților că scumpul nostru tată, socru și moș Ioan Bucur în etate de 70 ani a trecut la cele vecinice în 27 August st. n. 1918 la 6 ore p.m. În mormântarea scumpului decedat se va face în 29 August la 2 ore p.m. în cimiterul comunal. Oltsăcădate, în 27 August 1918. Jalnica familie.

Moartea unui credincios adevărat. Sâmbătă în 18/31 August a fost înmormântat țaranul fruntaș Mitru Morar a popi din Nimăiești. Viața întreagă a fost un om harnic și vrednic de cinstea tuturor. Cu muncă cinstită și-a câștigat o avere frumoasă,

din care ajutara pe cei lipsiți și necăjiți. Și-a iubit mult și biserica și școala, cari le-a sprijinit întotdeauna. N'a uitat de s. biserică nici în testamentul său, ci a făcut o fundațiune de 600 coroane, a cărei întere se să se folosească pentru trebuințele bisericesti și să se facă părastas pentru odihna sufletului său și a părinților lui.

Prohodul l'au servit sfințiiile lor domnii Visilie Popp protopop em., Moise Popoviciu adm. protopopesc și preoții Gheorghe Roman și Nicolae Hălbac.

Au luat parte mulți la înmormântare în frunte cu inteligența din Beiuș.

Dumnezeu să-l odihnească!

Profesori noi la gimnaziul român din Brașov. Au fost aleși profesori noi următorii domnii: I. Cristea, I. Hango, G. Noaghea, și dr. T. Olariu, iar la școala comercială domnii I. Iosif și Dragoș Navrea.

Învățătorii ocupați cu recvirările. Ministrul cultelor și instrucțiunii publice contele Ioan Zichy a dat o nouă poruncă privitoare la învățătorii cari sunt însărcinați cu preluare grânelor. După această poruncă acele școli, ale căror învățători sunt parte din ei împărțiți la comisiile de recvirare, vor rîndui lucrul lor astfel, încât școala să înceapă negreșit la 1 Septembrie și anume: Ținând clase pe rând, introducând sistemul cu schimbul, (o clasă dimineața, altă după prânz) micșorând orele de învățământ sau ținând cursuri numai din două în două zile. Dacă însă învățătorii sunt atât de mult ocupați în comisiuni, încât nici în felul arătat mai sus nu s'ar putea începe cursurile la 1 Septembrie, atunci inspectorul va fi în drept să deschidă școala la 20 Septembrie.

Înștiințare. În baza ordinului min. nr. 144465. 1918. V. înscrierile, examenele de corigență, de primire și particulare (private) se vor ținea la institutul nostru numai în 26, 27 și 28, iar prelegerile se vor începe în 30 Septembrie 1918.

Afară de celelalte taxe obicinuite (la fondul elevilor bolnavi 2 cor., la fondul pentru rechizite 2 cor., la fondul pentru biblioteca elevilor 2 cor., la fondul de pensiune al profesorilor 12 cor. și la fondul de excursiune 2 cor.), în baza hotărârii comisiei administratoare la fondul susținător dela 20 Iulie 1918 p. 9 al protocolului, vor avea să plătească:

a) copii acelorora, cari au competență legală în comunele înșirate în §-ul 4 al Statutelor Fondurilor, în clasele I—IV. 50 cor., iar în clasele V—VIII. 100 cor.;

b) toți ceilalți elevi în clasele I—IV. 100 cor., iar în clasele V—VIII. câte 150 coroane.

Pentru anuarul gimnazial se va plăti o taxă de 10 cor.

Direcțiunea gimnaziului superior fundațional Naszód-Năsăud, la 3 Septembrie 1918.

Pentru director: Dr. Nicolae Drăganu, profesor gimnazial.

S'a scumpit sarea. Gazeta oficială din Budapesta publică ordinațiunea ministerului de finanțe, pe urma căreia prețul sării s'a stabilit așa precum urmează: La cumpărările de cel puțin 100 de măji de sare pentru vite costă maja 4. cor. 42 fil. Pentru sare curată se plătește 5 cor. 44 fil. de majă. În cantități mai mici se plătește de maje sare de vite 4 cor. 61 fil. pentru sare curată 5 cor. 81 fil.

La 15 Septembrie nu se va mai socoti timpul de vară. În noaptea de 15 spre

16 Septembrie încetează orarul de vară la căile ferate ungare și începe iar cel de iarnă. De aceea în dimineața de 16 Septembrie la ora 3 toate ceasurile stațiilor de cale ferată vor fi date cu o oră înapoi, spre a arăta ora 2. Mersul trenurilor nu suferă nici o schimbare.

Cât nutreț se lasă economilor? Pentru trebuințele economice se va lăsa la lună pe timpul dela 1 Octombrie 1918 până la 15 Maiu 1919 de fiecare cap de vită de jug sau de ham 2 măji metriche defân, trifoiu, paie de primăvară sau altfel de nutreț natural sau meșteșugit. Pentru vitele de prăsilă sau pentru vacile acelor economi, cari dau laptele spre folosire publică, se lasă de cap la lună 2½ măji metriche nutreț. Sub vite de jug sau de ham se înțeleg toate vitele cornute și caii trecuți peste 2 ani. 2 străjnici de 2 ani se socotesc de un cap; 4 viței sau 4 mânzi sub un an asemenea se socotesc de un cap; tot astfel și 10 capete de oi sau de capre.

Porcii recvirați. A apărut și ordinațiunea ministrului de agricultură care hotărăște, că toți porcii mai grei de 36 chlg. să se recvireze pentru trebuințele statului. Fiecare familie are dreptul să îngrășe numai unul, respective doi porci,

Nou morb de război: mîncărime militară. Din Viena se comunică, că acolo s'a descoperit un nou morb de război, a cărui proveniență se derivă dela lipsa de săpun și albituri. Morbul acesta care e specie a râelor e numit „mîncărime militară“. Ziarele vieneze scriu, că morbul acesta grasează foarte tare și că 10% a populației Vienei suferă de el.

Se poate scrie și'n Moldova! S'a început din nou schimbul de scrisori cu țintul neocupat din România, adică cu Moldova. Schimbul de cărți tipărite este mărginit deocamdată numai la cărți de cuprins științific (cărți de învățatură). Altfeluri de tipăriri n'au voie să fie mai mari decât 48 de pagini. Gazetele și revistele pot trece fără de nici o opreliște.

De ce n'au preț banii noștri? În cele din urmă două luni, în răstimpul dela 24 Iunie a. c. până la 26 August a. c. — zice d-l Schmid secretarul general al băncii Austro-Ungare, în raportul său — cursul cambiilor străine a fost în continuă creștere. Cursul coroanelor austro-ungare și a marcelor germane din contră s'a redus într'una pe piețele neutrale.

Cauzele acestei scăderi sunt, deoparte știrile neprielnice dela frontul vestic și sudic, starea pe loc a bilanțului comercial al monarhiei și oferta și circulația cea mare de bancnote austro-ungare în străinătate. Aceasta din urmă este provocată de plățile cele mari, ce le fac armatele noastre de ocupațiune în Ucraina, unde se pun în circulație lunar câte 150 milioane coroane și unde bancnotele noastre puse în circulațiune se socotesc la 1 miliard. Că aceasta sumă enormă nu rămâne stabil în Ucraina, ci Ucrainenii se nizuiesc a o trimite cât mai grabnic în străinătate este de sine înțeles și una din cauzele scăderii coroanei în străinătate. La 26 August a. c. s'au oferit în Berlin coroane în valoare de mai puțin decât 26 milioane, o sumă, care a contribuit mult la apăsarea cursului.

Astfel vedem în cursul prețurilor din Elveția, că pentru 100 coroane d'ale noastre se dau astăzi numai 30 franci (în vreme de pace se dădeau 105 franci). Pentru 100 mărci

germane se dau în Eleveția 68 franci (în timpul de pace s'au dat 123 franci). Coroana a scăzut va să zică mai mult decât marea; și anume cam cu 75 la sută, marca cu 50 la sută.

Celce au butoaie... Toate butoaiile bune pentru vin sau spirtoase și cari au peste 200 litri cuprins trebuiesc anunțate până la 15 Septemvrie. Butoaiile făcute după 15 Septemvrie trebuiesc anunțate între 1 și 15 Septemvrie ale fiecărei luni. Tipăriturile pentru aceste lămuriri le va da magistratul. Butoaiile anunțate nu pot fi vândute, închiriate, dăruite sau înstrăinate în vreun fel fără aprobarea magistratului. Ordinația n'are preț la butoaiile aflătoare în instituțiuni militare sau ale statului ungar. Producenții de vin, precum și asociațiile de viticultori, birtași, restauratori, negustori de vin și hotelieri vor putea păstra numai butoaiile de lipsă pentru trebuințele lor. Tot ce le este de prisos, trebuie anunțat și de ei.

Prețurile maxime sunt: Hectolitru de butoaie noi de stejar 175 cor., de fag 115 cor., iar cele făcute din doage tăiate cu ferăstrăul: stejar 115 cor., fag 95 cor. Butoaie vechi (întrebuințate mai mult de 1 an) vor costa: stejar 115 cor., fag 55 cor. Aceste prețuri nu privesc contractele de cumpărare sau vânzare de butoaie, încheiate înainte de publicarea ordinației. Butoaie nu pot fi trimise în străinătate fără certificat de transport. Nu cad între acestea butoaiile pline de vin, spirt și bere precum și butoaie vechi de ulei, petrol, și altele precum și cele de bere mai mici de 200 litri încăpere.

Recunoașterea păcii cu România. Știri demne de crezare din Iași vestesc că regele Ferdinand ș'a dat învoiala prealabilă pentru legea de amnestie, care încă în săptămâna aceasta va fi înfățișată parlamentului român. votarea lui stă în legătură cu condițiile contractului de pace cu România.

Odată ce și aceasta lege va fi trecută prin Cameră, guvernul român își va fi împlinit toate îndatoririle ce și le-a luat și va putea urma schimbul ratificărilor (recunoașterea) de pace.

Parlamentul român va fi închis încă săptămână aceasta. Apoi miniștrii Al. Marghiloman și C. Arion vor pleca la Viena și Berlin.

Se va da amnestie pentru românii din Ardeal? „Az Est“ cu data de Luni 2 Septemvrie scrie următoarele: În cercurile guvernamentale se vorbește, ce va face guvernul ungar cu românii din Ungaria, cari cu prilejul întrării armatei române în Ardeal n'au avut o ținută patriotică, din care pricină au fost dați judecații. De oarece s'a încheiat acum pace cu România și contractele sunt gata spre a fi recunoscute de parlament, și cum pe de altă parte Românii din Ungaria în general și-au făcut datoria cu credință, ba mulți s'au dăruit chiar prin vitejia lor, se vorbește în cercurile guvernamentale, că în interesul păcii obștești toți românii acuzați pentru asemenea purtare nepatriotică vor fi amnestiați adecă iertați. O hotărâre încă nu s'a luat și întreaga afacere este în discuție încă.

Câți Nemți au prins Englezii? Un comunicat englezesc scrie: În luna August 1918, trupele engleze în Franța au făcut

57,318 prizonieri germani, între cari 1288 ofițeri. În același timp au capturat 657 tunuri germane, printre cari peste 150 tunuri grele, peste 3750 mitraliere, peste 1000 mortiere, 3 trenuri, 6 locomotive și numeroase depozite de munițiuni și pionieri.

Spre luare aminte. În localul de vânzare al unei bănci americane se poate citi următoarea publicațiune:

„Dacă scuipați acasă pe podele
Și-aici s'o faceți.

Voim să vă simțiți ca și acasă“

Invitarea aceasta și-a ajuns scopul. Ni-menea, ne voind s'arate în public obiceiurile d'acasă, n'a mai scuipat pe podele.

Părintele V. Lucaciu la Paris. Ziarul din Paris „Libre Parole“ publică o convorbire cu fostul deputat român în camera ungară, părintele dr. Vasile Lucaciu, care în momentul de față se află la Paris, unde din însărcinarea Ententei, voiește să înființeze un comitet revoluționar (?) român.

Părintele Lucaciu declară, că înainte de izbucnirea războiului s'a refugiat în România. Se laudă că împreună cu Take Ionescu și Ionel Brăteanu a lucrat pentru intrarea României în războiu. A plecat apoi în America, unde a desfășurat o mare agitație printre Românii de acolo, ca să intre în Legiunea română, nădăjduind să strângă astfel cel puțin 150.000 români. Dar planul a dat greș, fiindcă românii au fost înrolați în oștirea americană. De aceea, părintele Lucaciu s'a mărginit apoi să organizeze agitații contra Austro-Ungariei. Acum la Paris, părintele Lucaciu a alcătuit un guvern provizor cu membrii din fostul guvern Brăteanu.

Avis!

„ECONOMUL“ Institut de credit și economii în Cluj.

Filiale: Murăș-Ludoș și Aiud.
Affiliate 7 reuniri de credit Raiffeisen.

Capital: Un milion coroane.
Rezerve: Patru sute de mii cor.
Depuneri: Trei milioane.

Face tot felul de afaceri de bancă. Primește depuneri de etalon favorabil și cu procent urcat pentru biserici și alte așezăminte culturale. Imprumută pe cambii, ipotecă și lombard.

Vinde și cumpără efecte căutate la bursele din Budapesta, Viena și Praga și mijloace tranzacțiuni în legătură.

Mijloace vânzarea și cumpărarea de mașini agricole. 26

Ajută la întemeierea reuniunilor de credit și agricole sătești.

Susține: Masa studenților universitari, Ambulanța Petran pentru țărani bolnavi, are Birou: „Stat de drept gratuit pentru țărani“ și „Un orfelinat de fete“, victime ale războiului.

→ **Abonați** ←
și

răspândiți pretutindenea
Gazeta Poporului
cea mai cu dragoste foaie
pentru neam!

Anunț de căsătorie.

Sunt un sergent major de jandarmi de 28 ani. Caut o Doamnă sau țărancă în etate până la 25 ani, din familie bună, să știe lucrul economiei, să priceapă și limba maghiară. Să aibă avere în bani sau pământ până la 10.000 — 15.000 coroane. Învoiala o rog prin epistolă recomandată prevăzută cu fotografia, care se va înapoia.

Doresc direct pe adresa Tek. Moldovan György m. kir. csendőr őrm. Maramoros-m. Tiszaborkut. 56 1—1

Cheag pentru închiegat lapte și caș

„Albertol“

Extracte: Fluid și în praf este cel mai bun. În detalii pentru Sibiu să poată căpăta la firma: Carl Albrecht, Nachfolger, Gottwald G. Bloos, Sibiu, (Nagyszeben), Bürgergasse 13.

Deposit principal: Albert Abraham Hátszeg. 53 2—4

În comuna Heria să dă în arândă o moșie constătoare din 150 jug. arător, 100 jug. cositor și 15 jug. pădure. Reflectanții să de adreseze la proprietarul moșiei: Benedek Farkas din Murăș-Uioara (Marosújvár), care, eventual, e aplicat a preda și recolta anului curent 51 2—2

Anunț de căsătorie.

Un june soldat sergent, în etate de 30 ani, inteligent, persoană corpolentă și deplin sănătoasă, care în civil e comerciant expert, dar dela începutul războiului servește tot pe câmpul de luptă, dorește a se căsători cu o româncă de inimă nobilă, văduvă ori fată. Despre starea familiară și zestre se pretind informații detaliate. Oferte sunt a se trimite la administrația acestei gazete sub B. O. 46 3—3

Dacă aveți de vânzare miere în faguri,

cu albine vii ori moarte, sau și miere stoarsă. Vă rog să mă încunostințați despre asta, în propriul D-Voastră interes, deoarece nimeni nu vă plătește preț așa de mare, ca mine. 45 3—3

Cu respectuoase salutări

Hantschel, Nagyszeben
Jungenwaldstrasse 12.

Aviz.

Pe linia ferată Hatszeg-Caransebeș în comuna Bouțar vizavi cu gara e de

preluat un Hotel

cu 15 Octob. a. c. Reflectantul poate fi român, ungar ori neamț. Informații da Redacția. Pentru răspuns să se alăture mărci poștale. 49 3—3

O gospodină 1—1

la 2 domnișoare se caută. Reflectantele să se adreseze la V. E. Avrigeanu în Blaj. Nr. 54.

Un morar

caută o moară cu 2—3 pietri pe arândă, ori într-o moară bună de malomeșter s'au morar. Adresa: George Rus Marosdsz-najó (Maros Torda) 55 1—1

Prăvălie de Antiquități (lucruri de demult.)

Cumpăr tot felul de lucruri găsite în pământ la arat, ori la săpat, de aur, argint, ori de ori-ce fel de metal, poate fi chiar și de piatră ori cărămidă dacă au diferite semne sau scrisoare pe ele.

Uleiore, petire, păhare, inele bani vechi rai, petri cioplite cu semne, ori cărămidă scrisă cu slove de demult; afară de aceea bijuterii de aur, argint, chipuri, lucruri sculptate, covoare vechi, icoane bisericosești pietate pe loman și altele.

Obiectele sunt a se trimite pe poștă ori aduse la adresa 18

H. Candrea

Sibiu Str. Pieșerilor Nr. 5

Văduva Gergely

ar vrea să-și vândă cât mai îngrabă

casa din Săliște Nr. 177

pe Stează, cu frontul spre țarg și spre parc, lângă casa națională, deoarece ce are de gând să plece la Viena. 50 3—3